

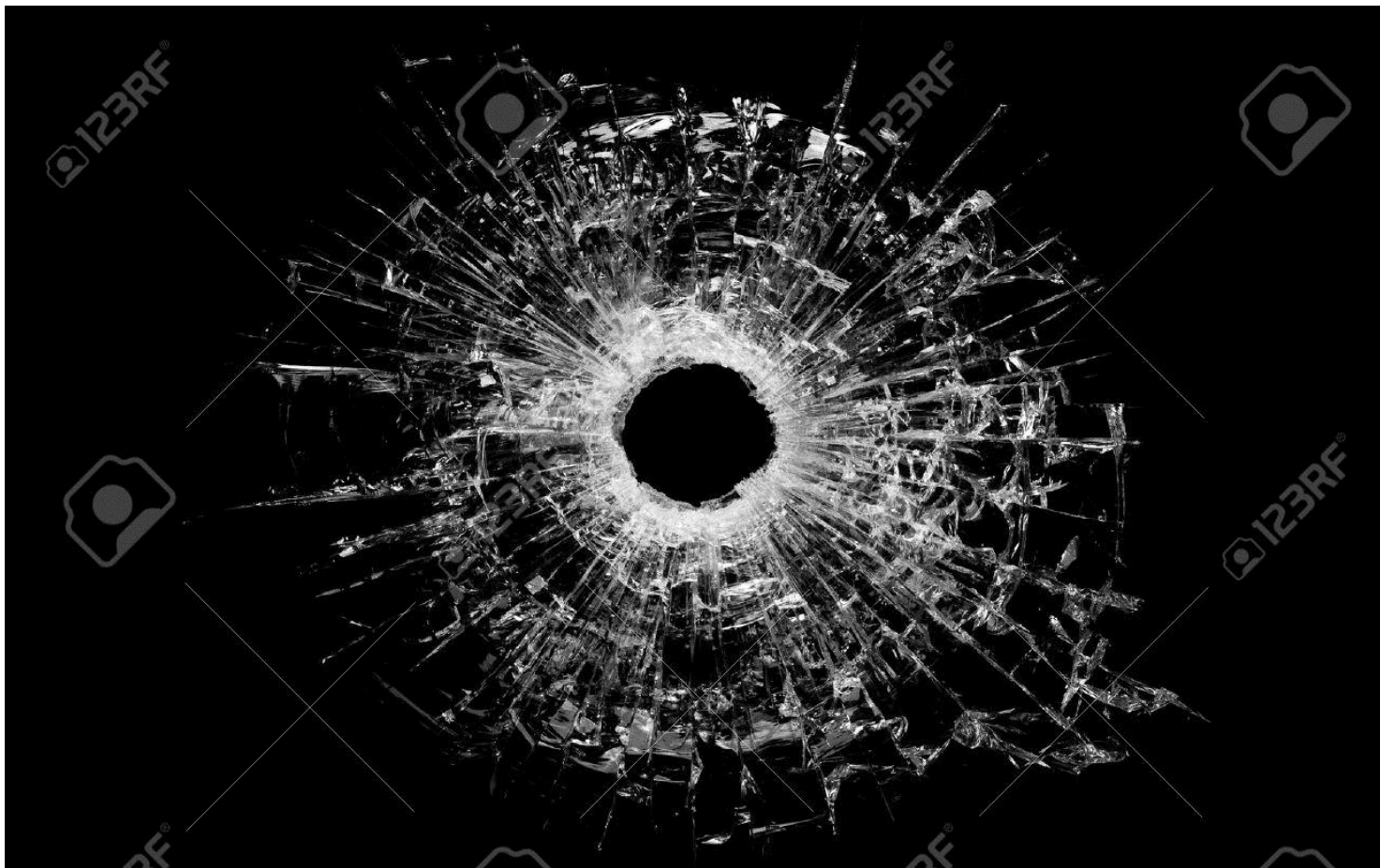

...a jejich naplňování vybranými ministerstvy

DOPORUČENÍ CPT (2014)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Osobní prohlídky před umístěním do policejní cely (odst. 22 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT doporučoval, aby důkladná osobní prohlídka byla prováděna pouze tehdy, kdy existují dostatečné důvody. Dále by měl být minimalizován pocit trapnosti prohledávané osoby tím, že nebude muset svlékat veškerý oděv naráz.
- Vláda uvedla, že metodické vedení příslušníků Policie ČR bude směřovat k tomu, aby prohlídka nebyla prováděna automaticky a rutinně. Také mělo být realizováno doporučení, aby prohledávaná osoba mohla odhalit pouze polovinu těla a druhou až následně po oblečení se.

Lékařská vyšetření mimo doslech a dohled policistů (odst. 16 Zprávy Výboru CPT)

- Vláda sdělila, že bude hledat vhodné řešení, jak toto doporučení implementovat a odpovídajícím způsobem upraví postup policistů při zachování ochrany života a zdraví osob přítomných při lékařské prohlídce.

Obsah záznamu zranění a povinnost lékaře oznámit podezření ze špatného zacházení (odst. 17 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT doporučil, aby záznam o vyšetření osoby zadržené policií sepsaný lékařem obsahoval záznam výpovědi osoby, podrobný popis objektivních lékařských nálezů a lékařská pozorování ve světle přecházejících dvou bodů, která by naznačovala shodu mezi obviněními a lékařskými nálezy. V případě podezření ze špatného zacházení by měl být dle Výboru CPT tento záznam okamžitě a soustavně předkládán příslušnému státnímu zástupci.
- Vláda přislíbila, že bude iniciována legislativní změna, jejímž prostřednictvím by měla být v zákoně o zdravotních službách zakotvena povinnost lékaře oznamovat podezření ze špatného zacházení.

Používání donucovacích prostředků a dohled lékaře (odst. 90 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT zopakoval své doporučení, aby v případě přistoupení k donucovacím prostředkům (jako jsou např. poutací popruhy) byl na jejich použití okamžitě upozorněn lékař a tito vězni byli neustále a přímo kontrolováni vhodně vyškoleným personálem. Doba jejich použití by měla být co nejkratší a v případě prodloužení omezení by měla být zajištěna další lékařská prohlídka.
- Přestože vláda sdělila, že doporučení bylo v určitém rozsahu implementováno, z jejího vyjádření nevyplývalo, že by ke kontrole vězňů lékařem docházelo při použití donucovacích prostředků příslušníky vězeňské služby.

Obsah záznamu zranění a povinnost lékaře oznámit podezření ze špatného zacházení (odst. 77 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT doporučoval, aby záznamy o vyšetření vězněné osoby obsahovaly popis tvrzení této osoby, úplný popis objektivních lékařských nálezů a následně lékařská pozorování, ve světle předchozích dvou bodů, jež by naznačovala shodu mezi nimi. V takovém případě by o podezření ze špatného zacházení měl lékař okamžitě a systematicky vyrozumívat příslušného státního zástupce.
- Vláda přislíbila, že bude iniciována legislativní změna, která lékařům uloží povinnost oznamovat podezření ze špatného zacházení s osobami omezenými na svobodě.

Role lékařů při rozhodování o kázeňském trestu (odst. 97 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT doporučoval přezkoumání role zdravotnického personálu ve vztahu k disciplinárním záležitostem, kdy lékaři posuzují, zda jsou vězni schopni podstoupit kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu a umístění do samovazby, čímž je narušován vztah pacienta a lékaře.

Podmínky disciplinárních trestů (odst. 93-94 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT uvedl, že by maximální délka samovazby neměla převyšovat 14 dnů (u mladistvých 3 dny) a vězňům by neměly být ukládány následné tresty, které fakticky délku samovazby prodlužují nad maximální délku. Výbor CPT dále opětovně doporučoval, aby disciplinární trest vězňů nezahrnoval celkový zákaz kontaktu s rodinou, pokud se spáchaný přestupek k tomuto kontaktu nevztahuje.
- Vláda se zavázala iniciovat změnu legislativy, aby proces kázeňského řízení byl celkově upraven v zákoně o výkonu trestu odnětí svobody, byla zkrácena doba samovazby a pobytu v uzavřeném oddělení a rozhodování o nejzávažnějších kázeňských proviněních bylo přesunuto do trestního řízení.

Upuštění od plošného vybavování vězeňského personálu obušky a pouty (odst. 91 Zprávy Výboru CPT)

- Vláda sdělila, že doporučení bude realizováno tak, že dozorci nebudou „systematicky vybaveni“ obušky (ovšem v závislosti na typu věznice) a pouta začnou být ukládána do uzavřených kapes oproti do té doby používaných polootevřených pouzder.

Každodenní pobyt pacientů v psychiatrických nemocnicích na čerstvém vzduchu (odst. 155 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT uvedl, že by každý pacient měl mít možnost denně pobývat na vzduchu, jestliže neexistují jasné lékařské kontraindikace.
- Vláda sdělila, že obecně se psychiatrické léčebny snaží pacientům umožňovat pobyt venku v co největší míře s ohledem na konkrétní technické a personální možnosti. Do budoucna přislíbila, že bude usilováno o personální posílení psychiatrických nemocnic, aby byl venkovní pobyt umožněn i pacientům, kteří vyžadují více pozornosti.

Obsah záznamu zranění a povinnost lékaře oznámit podezření ze špatného zacházení (odst. 17, 77 a 162 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT doporučil, aby záznam sepsaný lékařem obsahoval záznam výpovědi osoby, podrobný popis objektivních lékařských nálezů a lékařská pozorování ve světle přecházejících dvou bodů, která by naznačovala shodu mezi obviněními a lékařskými nálezy. V případě podezření ze špatného zacházení by měl být dle Výboru CPT tento záznam okamžitě a soustavně předkládán příslušnému státnímu zástupci. Toto doporučení se týká záznamů činěných lékaři obecně, ale i lékařů v psychiatrických nemocnicích – kdykoli vyšetřují člověka, který byl v moci orgánů státu, jako je vězeňská služba nebo policie.
- Vláda uvedla, že systém zaznamenávání nežádoucích událostí je v psychiatrických zařízeních zajištěn, avšak nevyjádřila se k obsahu záznamů, jaký doporučoval Výbor CPT. Nicméně přislíbila, že bude iniciována legislativní změna, jejímž prostřednictvím bude v zákoně o zdravotnických službách zakotvena povinnost lékaře oznamovat podezření ze špatného zacházení s osobami omezenými na svobodě příslušným dozorovým orgánům. Ministerstvo zdravotnictví nicméně legislativní úkol plynoucí z usnesení vlády č. 609 ze dne 29. července 2015 nesplnilo, resp. si tento úkol nechalo zrušit usnesením vlády.

Velkokapacitní ložnice (odst. 153-154 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT zdůraznil, že velkokapacitní ložnice se neslučují s ubytovacími standardy pro psychiatrické hospitalizované pacienty.
- Vláda ve své odpovědi poukazovala na plánovanou reformu psychiatrické péče, která by měla zlepšit podmínky v zařízeních, přičemž sdělila, že bude iniciována změna prováděcího předpisu, který zpřesní materiální standard lůžkové psychiatrické péče.

Vyřazení síťových lůžek z používání (odst. 170 Zprávy Výboru CPT)

- Vláda přisvědčila, že se od užívání síťových lůžek obecně ustupuje a že do budoucna budou hledány cesty a postupy, jak síťová lůžka nahradit jinými prostředky.

Omezovací prostředky (odst. 165-168 Zprávy Výboru CPT)

- Uchýlení se k chemickému omezení má dle Výboru CPT podléhat stejným bezpečnostním opatřením jako mechanické omezení a všechny případy použití tohoto omezení mají být zaznamenávány do centrálního registru omezení.
- Vláda připustila, že v praxi může docházet k omylům. K vyjasnění pravidel, kdy jsou chemické prostředky evidovány jako omezovací prostředek a kdy jako terapeutický, vláda navrhla zřízení odborné pracovní skupiny.

Omezovací prostředky (odst. 165-168 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT se pozastavil nad tím, že v mnoha studovaných případech trvalo mechanické omezení kurty několik desítek hodin, což významně přesahuje evropský standard (kterým je dle CPT trvání v řádu minut spíše než hodin).
- Vláda vyjádřila naději, že nová legislativa precizující zásady použití omezovacích prostředků pomůže eliminovat v praxi excesy. Dále přislíbila metodické působení na psychiatrické nemocnice formou školicího programu pro zaměstnance psychiatrických nemocnic o používání omezovacích prostředků a vydání vzorového vnitřního předpisu pro jejich používání (a to včetně prostředků chemických).

Omezovací prostředky (odst. 165-168 Zprávy Výboru CPT)

- Výbor CPT také doporučoval, aby nebyli do omezování rozrušených osob zapojováni policisté.
- Vláda uvedla, že policisté nejsou zapojováni do omezování rozrušených pacientů za běžného chodu léčeben, ale pouze v případech pacientů bezprostředně ohrožujících svůj život, život nebo zdraví ostatních či majetek. Psychiatrické nemocnice však měly být do budoucna vedeny k tomu, aby pro rizikové pacienty vypracovaly plán jejich zvládnání.